

SZERDA

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok elvételére nem állalkozik. Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Előzetes békeszerződés Romániával.

Az események gyorsvonati sebességgel követik egymást a keleti harcvonalon. A bolgár képviselőház ülésén Toncsev pénzügyminiszter bejelentette, hogy Románia kedden, március 5-én aláírja Bukarestben az előzetes békeszerződést. Ennek a szerződésnek három lényeges pontja van:

1. Románia átengedi a központi hatalmaknak Dobrudzsát egészen a Dunáig. Bulgária tehát nemcsak Uj-Dobrudzsát kapja vissza, amelyet 1912-ben elraboltak tőle, hanem az 1878-ban elvesztett Uj-Dobrudzsát is. Bulgária tehát Romániával szemben elérte nemzeti vágyai teljesedését. Bolgár ember nem lesz többé oláh fennhatóság alatt.

2. Magyarország erdélyi határai igazíthatnak; ami annyit jelent, hogy Románia elveszti az Erdélybe vezető szorosok tulsó bejáratait. E szorosok teljesen Magyarországhoz fognak ezentúl tartozni és biztos védbástya lesz belőlük minden esetleges későbbi román betörés ellen.

3. A központi hatalmak, köztük Németország is, jelentékeny gazdasági előnyöket kapnak Romániától. Az okos és előrelátó németek nagyszerűen berendezkedtek Romániában: első sorban az angol mérnökök által szétrombolt petroliumforrásokot állították helyre s természetesen eszük ágában sincs a telepekre befektetett és nagyszerűen jövedelmező tőkét most Romániának átengedni. Jellemző, hogy mi vagyunk Románia szomszédai, nekünk még jobban kifizetnék magukat e források s nálunk egyetlen vezető államférfiunk, egyetlen sokmillió banknak nem jutott eszébe, hogy érdemes volna Romániában gazdaságilag megvetni a lábunkat. Nálunk a banktudomány még mindig nem jutott messzebb, mint az itthoni megélhetést megdrágító ezerféle lehetetlen központok felállításáig. Most majd vehetünk romániai petroliumot Berlinből; a közvetítésre fog alakulni egy új Központ több bankból, de a termelést — azt végezze más. El is végzi. ezerszer nagyobb haszonnal.

Ezek körül folynak majd a részletes tárgyalások; a lényeg tisztázva van már. Románia meglakolt hitszegéséért s a leckét néhány évszázadig bizonyosan nem fogja elfelejteni.

Hivatalos jelentés

a breszt-litovszki tárgyalások utolsó napjairól.

Budapest, március 5. E hó 4-iki kelettel a Magyar Távirati Iroda jelenti Breszt-Litovszkából:

Március 1.

Miután az orosz delegáció március 1-én átvette a békeszerződés tervezetét, a mellékleteket és a jogpolitikai szerződéseket, kijelentette, hogy nem óhajtja a szerződés bizottsági tárgyalását.

Március 2.

E napon az orosz delegáció elnöke és néhány tagja érintkezést keresett a szövetségesek követeivel és a békejavaslat egyes rendelkezéseiről felvilágosítást kért. A kifejlődött megbeszélések folyamán orosz részről nem hangzott el olyan kívánság, hogy a szerződéseken változtassanak.

Március 3.

A teljes ülésen, melyen Mérey nagykövet elnökölt, minden részről elfogadták azt a javaslatot, hogy Czerinin és Kühlmann a szerződéseket utólag Bukarestben irhassák alá. Ezután az orosz delegáció elnöke, Sokolnikov hivatkozva a békeszerződés 4 cikkére, melyben Oroszország kötelezi magát, hogy Erdehán, Kars és Batum területeinek új rendezésébe nem avatkozik bele; kijelentette, hogy a szerződésnek ezt a pontját, mely a lakosság megkérdezése nélkül kíván rendelkezni: tiltakozásának bejelentésével fogadja el. Kijelentette még Sokolnikov, hogy a német ultimátum Oroszországot a leszerelés stádiumában érte s ezért kénytelenek a békeszerződést aláírni. Ez a béke nem a megegyezés békéje.

Mérey nagykövet válaszában sajnálkozásának adott kifejezést az orosz nyilatkozaton.

Azt remélték, — mondta a nagykövet — hogy ezen a napon csak békes, engesztelékeny hangot fognak hallani. A mai helyzetért az oroszokat illeti a felelősség, akiknek a két hónapos breszt-litovszki tárgyalásokon alkalmuk lett volna a béke művét a megértés alapján befejezni.

Haki pasa rámutatott arra, hogy Erdekan, Kars és Batum évszázadokon át Törökországhoz tartoztak, amelyeket Oroszország erőszakos annekszióval szerzett meg. Most nem történt an-

nekszió, mert ezen területek népének joga van a szerződés értelmében jövőbeni állami sorsuk felett határozni.

Hoffmann tábornok az oroszok azon vádját cáfolta meg, hogy Németország nem tartotta meg a fegyverszünet felmondásának határidejét, majd Rosenberg követ mutatott rá, hogy Oroszország szabadon határozhatott afelől, hogy elfogadja-e a feltételeket vagy viaszautasítja, tehát nem erőszakolták rá a békét. A béke nem imperialisztikus, mert sem anneksziókat, sem hadikárpótlást nem követel.

A bolgár delegáció elnökének felszólása után az ülést délután 2 órakor 4 óráig elhalasztották, majd újra való megnyitása után délután 5 órára aláírták a békeszerződést.

Ezután Mérey nagykövet azon reményét fejezte ki, hogy a békeszerződés Oroszország és a központi hatalmak között vissza fogja állítani a régi barátságos viszonyt. Ezután a béketárgyalást berekesztette.

Malatinszky kormánybiztos Nagyvárad városához.

Nagyvárad város átírata.

Malatinszky Lajos Biharvármegye főispánja, kormánybiztossá történt kinevezéséről átíratban értesítette Nagyvárad város polgármesterét. Az átíratban kéri a város tisztikarát, hogy közérdekű fontos feladatainak teljesítésében támogassa.

Rimler Károly polgármester távollétében Lukács Ödön polgármesterhelyettes azonnal válaszolt a beköszöntőre s a következő átíratot intézte a kormánybiztoshoz:

Méltóságos

Malatinszky Lajos
 kormánybiztos urnak.

Örömmel értesültem Méltóságodnak kormánybiztossá történt kinevezéséről.

Méltóságodnak méltányos érteke, igazságszeretete és kiváló közigazgatási tudása a legmegnyugtatóbb biztosítékai, hogy Méltóságod magas állásával járó felelősségteljes és nehéz feladatát a legeredményesebben fogja megoldani.

Nagyvárad város tisztikara nemcsak köteleességérzetből, de a Méltóságod személye iránt érzett igaz nagybecsülés és tiszteletérzésből folyólag is minden ambíciójával és munkaerejével Méltóságodnak

nehéz feladatai teljesítésénél rendelkezésére fog állani.

Kérem Méltóságodat, hogy Nagyvárad városát nehéz "közélmelési" feladatainak teljesítésében jóindulatu támogatásában részesíteni s a tisztikart pártfogására méltatni kegyeskedjék.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Nagyvárad, 1918. március 5.

Lukács Odón,
polgármesterhelyettes.

A saloniki-i vállalkozás angol világitásban.

G. Ward Price, az entente balkáni seregének hivatalos levelezője könyvet írt a saloniki-i expedíció mérlegéről, s ez az angol könyvpiac egyik legaktuálisabb terméke. (The Story of the Salonika Army. Illustrated. Hodder and Stoughton. 6 s.) A Morning Post január 15-iki száma érdekes ismertetést közöl a könyvről.

"Fogd meg a kotlót, akkor könnyű összeszedni a csirkéket", mondja az ashanti közmondás. A hadviselésre nézve is érvényes ez, s azt jelenti, hogy a döntő pontokon kell összpontosítani a haderőket, nem pedig szétforgácsolni azokat, ami Napoleon szerint mindig hibája volt az angol hadvezetésnek. E hadtudományi alapelv nem foglalja-e magába a Saloniki vállalkozás itéletét is, amely sokak előtt úgy tűnik ki, mint oktalan szétforgácsolása az entente hadereje egy részének, amelyet sokkal gyümölcsözőbben lehetett volna a nyugati fronton felhasználni. Ward Price azt tartja, hogy érdemes volt csapatokat küldeni Szalonikibe. Ámbár ezek későn érkeztek is Szerbia megmentésére.

Négy ok igazolja az expedíció kiküldését. Először, ha az entente csapatok meg nem vetik ott lábukat, a németek elfoglalták volna az egész balkán félszigetet. Másodszor a németek tengeraltjáróik részére bázist teremtettek volna ott s fenyegették volna a Földközi tenger biztonságát. Ez lett volna az ő déli Kiel jük. Harmadszor, nem kötöttük volna le az ellenség haderejének egy jelentékeny részét, ha nem megyünk Szalonikibe. Negyedszer nem foglaltuk volna el Monastirt s nem tarthattuk volna fenn a szerbeket mint hadviselő nemzetet. Ez a fenntartás azt hiszem beillenék Reel Menachem Ciceszbeiszer átkozódásai közé.

Az igaz, hogy a Szaloniki expedíció a tervezett eredményeket nem hozta létre, részint a betegségek, részint egyéb helyi akadályok következtében, részint a különböző nemű csapatok nehézsége miatt, de főképp mert hiányzott az oroszok közreműködése Bulgária megtámadásában, mert a románok hozzá még felkészületlenül Erdélybe törtek, a helyett hogy a Szaloniki hadsereggel működtek volna együtt és utoljára, de nem legkisebb mértékben, mert a görög ügyet nem kezeltük elég erélyesen. „and last, but not perhaps least, the weak handling of the Greek situation.” Ehhez járult még egy tényező: a hadseregszállítás, a tengeri szállítás sok nehézsége és veszedelem. Minő feladata lehet ezek után a saloniki-i seregnek a győzelem előmozdításában, kérde a könyv szerzője. „Hátra van egy világos és fontos

feladat, ugymond. A szövetséges sereg szilárdan elhelyezkedett az ellenség erődjének küszöbén ott, ahol az épület a leggyengébb. A Balkán képen a németek háborus tervének sarkpontját a hódításban... a világuralom jelképe, India vonzza, mint a mágnes Németországot s az ut India felé Belgrádon, Szófián, Konstantinápolyon keresztül vezet. „Ha már most nyugaton döntőleg megverjük a németet, ugymond a könyvismertető s a hűbéres államok látni fogják, mi sors vár Németországra, a szövetségesek csakhamar elszakítják őket pártfogójuktól, „összefogdos-sák a csirkéket”, az ashanti közmondás szerint. Látnivaló, hogy Mr. Ward Price bátran szemébe nézve a nehéz, de fölvetett problémáknak. Világos történetét adja, tele humorral és érzéssel a Balkánon küzdő férfi tevékenységének. Mert ez nem mulatni, piknikezni ment ki, mint némely együgyű itthon maradt író gondolja, hanem kemény harcra, kemény munkára, mikor nem harcol. Valóban a kultúra alapjait veti meg egy parlagon heverő országban s ez a mű, ez maradandó lesz, akármi jöjjön is, maradandó, mint egy római ut.”

Sok szó és kevés világosság. Nem tehetünk róla, nekünk a saloniki-i ententeseregnél mindig az a bonmot jut eszünkbe, hogy ez tulajdonképpen a központi hatalmak legolcsóbb fogolytábor. Akik benne vannak, maguk élelmezik magukat.

Az adókiivetés és a kereskedők.

Panaszok, rekriminációk, agitáció.

Soha olyan nagy hullámokat a közérdekklődésben nem okozott az adók kiivetése, mint az idén, amikor az új adókat kipróbálták az adókiivető bizottságok. Az adó éles operatőr-kés s bizony akinek husába mélyebben szalad bele, mint eddig, felszisszen és kiabál. Hja, ezelőtt csak vakarták vele az „adóalanyt”, el volt kényeztetve.

Az újságokban cikkek támadják és védik a bizottság eljárását. Legfőként a kereskedők mozgolódnak s a kamarát ösztökélik energikus lépésre. Mi a panaszuk, lássuk.

A kereskedők jóelőre tisztelegtek a pénzügyigazgatónál s a tavalyiakon okulva, enyhébb elbánást kértek. Igéretet kaptak, hogy a III. osztályu kereseti adó megállapításánál méltányosan jár el a kincstár. Ezzel szemben a bizottság 4—500 százalékkal emelte a közszemlére kitett adójavaslatokat s mint a kereskedők állítják, csak hipotézisek alapján.

Ez eljárással szemben a fél védekezése majdnem lehetetlen, mondják ők, mert az eredeti javaslat másodszori felemelését közvetlenül a tárgyalás előtt határozzák el s erről előzőleg sejtelve sem lehet a félnek, sem bizonyítékai nincsenek kéznél, sem argumentumai.

A törvény elrendeli, hogy a III. o. kereseti adó csak az esetben emelhető, ha a vállalat megnagyobbodott s az 1914—1915—1916. évi jövedelmek a rendesnél 40—50 százalékkal magasabbak voltak s ezt a bizottság adatokkal tudja igazolni. Ezt a tilalmat a bizottság nem respektálta a kereskedők szerint.

A hadinyereségadó adatait a bizottság nem használhatja fel a törvény szerint. A

kereskedők állítják, hogy felhasználta egy tagja révén (ezt lapunkban már megcáfoltuk) s a bizottság tudta, hogy kit fognak megterhelni hadinyereségadóval. Ez pedig tilos.

A olasz és ujjvárosi adókiivető bizottság működése közt — vélik a kereskedők — nem volt összhang és arány. Az olasz bizottság humánusan járt el, tételei alacsonyak voltak, az ujjvárosi emelte a tételeket. Egy Olasziban levő nagy fűszerkereskedőt 600 koronával adóztattak meg, egy ujjvárosi ugyanilyen kereskedőre 1500 koronát róttak s egy cukorkaüzlet 800 korona adót kapott. A két bizottság által kiivetett adók összesítése és összehasonlítása legjobban indokolja, hogy az ujjvárosi bizottság működésének eredményét meg kell semmisíteni s új eljárást kell folyamatba tenni. Ez a kereskedők nézete.

A bizottság előzetes információkat nem szerzett be, állítják a kereskedők, akik közül bárki szívesen ad felvilágosítást, ha hozzá fordulnak.

Miért nincs a bizottságban egy, a viszonyokkal teljesen ismerős kereskedő, kérdik a panaszok. Ki védje meg a kereskedőt, ha nem a kereskedő? A bizottságnak beszélhet az adóköteles, hiábavaló.

A kiivetett adók aránytalanul magasak, a fellebbezéseknek nincs értelme, mert az eredmény negatív. Különbösen is a bizottság rábeszéli a feleket, hogy nyugodjanak meg a kiivetésben s ne okozzanak munkaszaporulatot. Mit tehet a kereskedő? Az üzletek, raktárak üresek, az üzemek ráfizetéssel dolgoznak, mondják ők, a visszamenő jövedelmeket erősen adóztatják a vagyon, jövedelmi és hadinyereségadóval, áruhiány miatt pangó üzletekkel szemben sem irgalmas a bizottság. Ezért kérik a kereskedők a kamarát közbelépésre, az eljárás megsemmisítésének kiharcolására s új, méltányos adók kiivetésére.

Kereszty Kornél egészséges

A Magyar Általános Hitelbank közszerepében álló nagyváradai főnöke, Kereszty Kornél tegnap elfoglalta hivatalát, amelytől hónapok óta távol volt. Súlyos betegség akadályozta közhasznú tevékenységében, amelyről nekünk a következőket mondta:

— Papirpénzszámlálás közben a szemembe diftéria szérum került úgy hogy szememet, amely gyakran viskelt, megdörzsöltem. A diftéria szérum a pénzről szemembe került s lázassá tett. Szanatóriumba mentem, ahol sok időt töltöttem a gyógyulással, amely szerencsésen végződött. Rendszeren kétféleképpen végződik a szemdiftéria: vagy kifolyik a szem vagy a szaruhártyán gyuladást okoz s ez vakulásra vezet. Engem kikerült mindkét végzet s mint orvosom mondta, a legszerencsésebb kivétel vagyok, mert meggyógyult a szemem. A teljes gyógyulástól nem messze vagyok.

Mindezt vidáman, régi jó kedvével beszélte el Kereszty Kornél és hozzátette:

— Elhiheti, csakugyan örvendek, hogy láthatom.

* Ne dobja ki pénzét új ruhákért, mert a kitünően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszertárában, városháza mellett.

Románia elfogadta feltételeinket.

Budapest, március 5. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.) Az olasz arcvonalon nem történt különös esemény.

Ukrajnánál a rend és biztonság helyreállítását célzó hadműveletek tervszerűen haladnak.

Románia a központi hatalmak fegyverszüneti feltételeit elfogadta.

A vezérkar főnöke.

Berlin, március 5. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Keleti harctér: A románok feltételeinket elfogadták. Eszerint a fegyverszünet Romániával újból hatályba lép.

Ludendorff, első főszállásmester.

Németország és Svédország viszálya.

Az aalandi kérdés kiélesedett.

Budapest, március 5. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik hivatalosan: Az itteni német követség közölte kormánya utasítására a külügyminiszterrel, hogy Németország Finnország kérésére csapatokat küld az országba, hogy a zendüléseket elfojtsa. E hadműveletekhez pedig felhasználja Aaland (olvassd: Óland) szigetét, amelyet az oroszokkal most kötött szerződés szerint átvett. Kijelenti, hogy Németországnak itt nincsenek területi érdekei, s a sziget sorsát Svédországgal együtt szabályozza.

A svéd külügyminiszter e közlést tudomásul vette, s

komoly kifogást emelt Aaland szigetének még korlátolt használata ellen is.

Az Aaland szigetén levő svéd ellenőrző csapatok parancsnoka értesítést kapott, hogy expedíció készül ott partraszállani.

A szovjetek a békefeltételekről.

Budapest, március 5. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Mint-hogy több vidéki sovjet, köztük a moszkvai is a lealázónak tartott német békefeltételek ellen nyilatkozik, a központi végrehajtóbizottság március 12-ére összehívja Moszkvába a szovjetek főkongresszusát, hogy a békefeltételekről tanácskozzék s a békeszerződéssel szemben állást foglaljon.

Megtorlás az orosz különbékéért.

Budapest, március 5. (Saját tudósítónktól.) *Hamburgi jelentés szerint római diplomáciai körökben az antant Oroszország ellen a különbéke miatt blokádot rendelt el s erről Olaszország egy jegyzékben fogja értesíteni Oroszországot.*

Rotterdami hírek szerint a versaillesi konferencián az olaszok különbékével tenyegetőztek, amire elhatározták, hogy támogatják az olaszok területi igényeit.

Japán—francia csapatok Wladosztokban.

Budapest, március 5. (Saját tudósítónktól.) Párisi hírek szerint japán—francia csapatok szálltak partra Wladosztokban s megkezdték az előnyomulást. Az antant hír szerint meghívja a japánt, hogy távol Keleten védje meg a szövetségesek érdekeit.

Itt az ukrajnai gabona, hus és gyümölcs.

Budapest, március 5. (Saját tudósítónktól.) A bécsi Presse jelentése szerint Ukrajna delegáltjai vállalkoztak arra, hogy áprilisig 30.000 vagon gabonát, 2000 vagon fagyasztott húst és 1000 vagon gyümölcsöt szállítanak nekünk. Ellenértékül gazdasági gépeket, kémiai produktumokat és vasat kapnak.

Páris nyugtalan Pasics lemondása miatt.

Budapest, március 5. (Saját tudósítónktól.) Genfi jelentés szerint Párisban nagy bizalmatlansággal fogadják a szerb válságot s Pasics lemondása nagy nyugtalanosságot keltett. Félnék attól, hogy a *szkupstina ellenzéke a béketárgyalás megkezdését fogja követelni. Francia bankok szerb értékeiket külföldön értékesítik.*

Élénkül a tüzharc nyugaton.

Berlin, március 5. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht trónörökös és a német trónörökös hadserege. Az arcvonal számos helyén élénk volt a felderítő tevékenység. Reimstől északra és a Maas keleti partján a francia tüzéség sok helyütt élénk tevékenységet fejtett ki.

Albrecht württembergi herceg hadserege. A Maas keleti magaslatain a nap folyamán élénk volt a tüzharc. Este erős francia csapatok támadásra törtek előre Mougnytól keletre lévő állásaink ellen. Eljöttáradással visszavertük őket. Tegnap a lotharingiai arcvonalon és a középső Vogézekben is fokozott volt a harci tevékenység.

Ludendorff, első főszállásmester.

Ujabb elsüjlesztések.

Budapest, március 5. (Saját tudósítónktól.) Wolff-ügynökség jelenti: Az északi tengeren újból 16.000 bruttó regisztertonnát súlyosítottunk el.

A Nagyváradi Vasöntöde és Gépgyár r.-t. közgyűlése.

A Nagyváradi Vasöntöde és Gépgyár részvénytársaság, mely tudvalevőleg az Egyesült Bank és Takarékpénztár kizárólagos érdekköréhez tartozik, folyó évi március hó 5-én tartotta ez évi rendes közgyűlését, mely alkalommal előterjesztett igazgatósági jelentés szerint ezen 600.000 K részvénytőkével bíró részvénytársaság 99.608 korona tiszta nyereséget eredményezett az 1917. üzletévben. — Osztalékul a részvényeseknek 6 százalékot állapított meg a közgyűlés és a nyereség többi részét a jutalékok levonása után tartalékalapra fordították. Ezen virágzóan indult iparvállalat az elmúlt évben is állandóan nagyszámu munkást alkalmazott s a hadimunkákon kívül magánmunkákat is végzett és valósággal hézagpótló iparvállalat ezen nagy lendülettel működő gyár, amely — mi-ként értesülünk — további nagy kiterjedést fog venni.

A hadijótékonyági akcióban is résztvett, amennyiben több mint 120.000 K t jegyzett a hadikölcsönből.

A közgyűlésen dr Popper Ákos igazgatósági alelnök távollétében Rendes Vilmos igazgatósági alelnök elnökölt. Megválasztották három évre dr Popper Ákost, Rendes Vilmost, Farkas Izidort, dr Rezső Mórt, Bleyer Ignácot és dr Stern Ödönt igazgatósági tagoknak. Felügyelő bizottsági tagnak Schütz Albert, Róna Ármin, Roseuberg Izsó, dr Sarkadi Lajos és Hoilós Mihály választottak meg.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

* **Értesítés.** Nagyváradi Város Hatósági Központi Szesziföldéje Kapuczinus-utca 11. szám alatti elárusító helyén törkölypálinka kicsinybeni elárusítását csütörtökön, folyó hó 7-én kezdi meg.

Butorozói szobák kiadók Zöldfa-épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnőnél.

A munkapárt halasztást és kompromisszumot ajánl.

A választójogi bizottság ülése.

Budapest, március 5. (Saját tudósítónktól.) A választójogi bizottság ma délelőtt Beöthy László dr. elnöklésével ülést tartott. Napirend előtt

Polónyi Géza

kér szót s felolvasta Batthyány Tivadar grófnak a Magyarország március 3-iki számában közölt cikkét, amelyben az esetre, ha a választójogi törvényjavaslaton változtatásokat tennének,

a tömegek harcával

fenyegtet. Nyomatékosan ad ennek a fenyegetésnek az, hogy aki ezt írta a kormány tagja volt. Másnap a Népszava kijelentette, hogy vagy Tiszával köt kompromisszumot a bizottság, vagy a tömeggel, az előbbi esetben magára vonja a

tömegek dühét.

Kérdi, nem tart-e a kormány terrortól, s érdemes-e itt érvekkel kapacitálni egymást? Kérdi, az alapelvek érintetlensége mellett módosításokat enged-e a kormány?

Wekerle Sándor dr.

miniszterelnök kijelenti, hogy nem kell tartani otrotjtól, sem terrortól. Nem enged módosítást a választói jog terjedelmére s a választások tisztaságának biztosítására vonatkozó részleteknél

Tisza István gróf:

A bizottságot semmi terror nem akadályozhatja meg működésében s a megegyezésben. A kormány feladata a tárgyalások szabadságát biztosítani.

Hegedüs Lóránt dr.

elismeri Vázsonyi működését, nem olyan rossz a javaslat, mint hinni lehet. Két dolog teszi bonyolulttá a döntést:

1. A függetlenségek a választói jog priuszára tekintettel várják be a kerületek beosztásáról szóló javaslatot, addig tárgyalják a közigazgatás államosításának kérdését.

2. A kormány ideiglenes tartamu katonai választójogot is tervez.

A javaslatot hajlandó megszavazni, de a következő garanciák mellett:

1. a közigazgatás államosítása,
2. radikális földbirtokpolitika,
3. a szerb-román egyházak autonómiájának megrendszabályozása és
4. a hadsereg magyar szervezete.

Hive a nők szavazati jogának.

Huszár Károly szerint a beteg parlamenten nagystíliú választói jog segíthet. Hive a nők szavazati jogának.

Sándor János dr.

szóal fel ezután. Ő gyakorlati ember s ha a javaslatot jelenlegi formájában fogadják el, nemzeti szempontból elháríthatatlan veszedelem keletkeznének ebből. Bethlen gróf érdélyi szózata viszhangot keltett s ez nem maradhat hatás nélkül. Andrassy felszólalása bizonyítja, hogy a javaslat nem minden részében érintetetlen. A tömegeket fel kell világosítani, nem meghajolni előttük. A tömegek visszhangja nem is olyan erős. Az

izgatókat meg kell büntetni, ha tiszteljük is a nemzetiségek jogait.

Ülés vége 2 órakor.

A cikoriagyár védjegye: 120.000 korona.

Lapkiadó, aki nem járt iskolába.

Érmihályfalván pótkávégyárat alapítottak idősebb Beck Adolf, ifjabb Beck Adolf, Beck János, Beck Fülöp és Beck Izidor cukorkagyáros. A vállalat a konjunkturák roszabbodása miatt csődbe jutott s Beckék csalárd bukás miatt állottak tegnap Seress Barna tanácsa előtt. Jegyző volt Szentpály Zsigmond dr. Védő Medvigy Gábor dr.

A vád ellenük az, hogy amikor a Beck-féle betéti társaság részvénytársasággá alakult, a vagyoneleltárba az ingatlanokat 50.000 korona értékkel vették fel, a védjegyet (a mely kétségtelenül értékes, pld. a Franck-kávénál), 120.000 koronára s több ilyen tétel révén a részvényeseket hat éven át tévedésben tartották, ezzel elérve azt, hogy az üzem nem akadt fenn, holott a kimutatott 350.000 korona alaptőke nem volt meg. Végre is a kellő tőke mellett kitűnőnek ígérkező vállalat a hamis leltár és mérleg miatt megbukott.

Idősebb Beck Adolf korcsmáros, nyomdász és lapkiadó kijelenti, hogy semmi iskolát nem végzett.

— Én magam tanítottam magam mindenre, mondta büszkén.

— Érdekes, felelte az elnök, nem tanult semmit és lapkiadó lehetett.

Ugy ő, mint a többi vádlott a pénzügyi viszonyokat okolják a csődbejutásért. A védjegyre kijelentik, hogy az megér sokat, ha a portéka elterjedt.

Tulajdonképpen nem ők csinálták a részvénytársaságot, hanem az ottani bankok, amelyek, mikor beállt a pénzkrisis, megtagadták tőlük a szükséges összeget. A leltár és a mérleg szerintük nem volt hamis, megfelelt a viszonyoknak.

Az érdekes tárgyalást ma folytatják.

Jelentkezzenek a választók.

Az 1913. XIV. t. c. 4. fejezete alapján felhívom mindazokat, akik az 1918. évre érvényes országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékébe felvéve nem voltak, de az 1913. XIV. t. c. 1, 2, 3, 4, 5, 6. és 7-ik §§ ai értelmében választói jogosultsággal bírnak, hogy az alább megjelölt helyeken működő és jelenlegi lakásuk szerint illetékes összeíró küldöttségek előtt f. évi március hó 12, 13, 14, 15, 16 és 17-ik napjain mindig d. u. 4 órától 6 óráig saját érdekükben jelentkezzenek és választói jogosultságaikat bizonyító okmányaik felmutatása mellett kérelmezzék az országgyűlési képviselőválasztók 1919. évre jogérvényes névjegyzékének alapját képező és ezen összeíró küldöttségek által egybeállítandó névjegyzék tervezetbe leendő felvételüket.

A város I. választókerületében alkotott 5. szavazókörben I. összeíró küldöttség fog működni és pedig:

az I-ső összeíró küldöttségnek működési helye: Nagyvárad thif. város székházának tanácsterme. Az összeíró küldöttség elnöke dr. Medvigy Gábor, helyettes elnöke dr. Stokker József, rendes tag Flegmann Ármin, pótag Pogátsás György.

A város II. választó kerületében alkotott négy szavazókörben egy összeíró küldöttség fog működni és pedig a II. összeíró küldöttségnek működési helye, Nagyvárad város székházának bizottsági terme. Az összeíró küldöttség elnöke dr. Várnai Ferenc, helyettes elnöke dr. Tóth Ferenc, rendes tag Leitner László, pótag Szarka Ignác,

Minden egyes választói jogosultsággal bíró egyénnek, azon összeíró küldöttség előtt kell jelentkezni, amelyik választókerületben jelenlegi lakása van.

Az összeíró küldöttség előtt kötelessége minden jelentkezőnek választói jogosultságát a törvényben előírt okmányokkal igazolni. Az összeíró küldöttség eljárása nyilvános, és az eljáráson az elnökön kívül legalább egy tag-nac jelenléte szükséges. A választói jogosultsággal bírók tájékoztatása szempontjából bárki bővebb felvilágosítást nyerhet Pásztor Bertalan városi I-ső aljegyzőnél. (Városháza e. 3. sz. szoba.)

Nagyvárad, 1918. évi március 1.

Rimler Károly,
polgármester.

A Kath. Kör. negyedik közművelődési estélye.

Pénteken, e hó 8-án d. u. 5 órakor tartja a Kath. Kör negyedik közművelődési estélyét, melynek kitűnő műsora ezuttal sem marad el az előbbi nagyszerű estélyek műsora mögött, úgy hogy bizonyára ezen alkalommal is zsfolt ház fog tapsolni a szereplőknek.

És itt, elsősorban az estély kiváló előadójáról báró Apor Vilmos theologiai tanárról kell megemlékeznünk, a ki bár még új ember Váradon, de kiváló képzettségével, kellemes modorával máris széles körben népszerű. Előadása iránt mindenfelé nagy az érdeklődés.

Az estélyt Szokoly Erzsike urleány fogja megnyitni, a kit művészi zongorajátékáról már előnyösen ismer a Kath. Kör közönsége.

A beszéd után egy művészi énekszám következik, melyet Nagy Irénke urleány ad elő, a kit tanárnője Bleyerné Garzó adél fog kísélni zongorán.

A befejezés is rendkívül érdekesnek ígérkezik. Erdős Mátyás dr. törvényszéki jegyző, a ki nemcsak a paragrafusokban, hanem a zenében is nagy jártassággal bír, ezen alkalommal saját műveiből fog játszani zongorán.

A teljes műsor a következő:

1. Chopin: Ballada. Zongorán előadja: Szokoly Erzsike urleány.
2. Mi az igazság? Előadás, tartja dr. báró Apor Vilmos theologiai tanár.
3. a) Bizet: Michaela nagy áriája a "Carmen" c. operából, b) Káldy: Csalogánydal. Éneklő Nagy Irénke urleány. Zongorán kíséri Bleyerné Garzó Adél urasszony.
4. Dr. Erdős Mátyás: a) Ballada. (A vi-

téz honvédekről. b) Träumerei. c) Zenélő óra. Zongorán előadja a szerző.

Megnyilt a városi cipőjavító műhely

Tudatom a város közönségével, hogy az első számú városi cipőjavító műhely Stagi Kálmán vezetésével a Rimanóczy-gy. 4. sz. alatti üzlethelyiségben folyó hó 9-én megnyílik.

A hatósági műhely a cipőjavítási munkákat anyaggal együtt a cipő nagyságának megfelelően és pedig:

talpalást sarokkal	7:50	K.tól	14—	K.ig.
„ sarok nélkül	5:40	„	11:50	„
sarokjavítást	2:60	„	4—	„
spiccelést	1:70	„	5—	„
egy foltot a fejbőrön	—:50	„	1—	„

emelkedő árak mellett végzi.

belső kéreg vásznat	2:50	Kor.
talpbélést vászomból	1—	Kor.
1 pár cipőhuzót	—:60	kor.ért ad.

A talpalásokhoz jóminőségű talphulladékok (1. osztályú talpstancá) használnak. A javításokat nem korlátlan mennyiségben vállalja el a műhely, hanem mindig csak a rendelkezésre álló anyag és munkaerő arányában.

Eppen ezért egyelőre további intézkedésig naponta csak 40 pár cipőjavításra vállalkozik. Aki a javító műhelyt igénybe akarja venni, ez irányú szándékával a közlelmezési ügyosztálynál tartozik jelentkezni. Az utalványt a közlelmezési ügyosztály földszinti helyiségének jobb oldali első szobájában állítják ki. A jelentkező az utalványt a cipővel együtt a városi cipőjavító műhelyben Rimanóczy-utca 4. sz. alatt adja át, ahol a cipő átvételét az üzem vezetője igazolni tartozik. A javításokat mindig az utalványok sorrendi számának megfelelő sorrendben eszközlik s csak a hatóság által kiadandó cipőutalványok ellenében vállalják el.

A cipőjavító műhely a vállalt munkákná a következő sorrendet tartja be:

- elsősorban az elhalt hősök családtagjait
- másodsorban a rokkantak és azok családtagjait
- harmadsorban a hatósági segélyben részesülők és családtagjait
- negyedszer a keresetképtelen hadsegélyeseket

ötödször a köz- és magánalkalmazottakat elégíti ki, ezután a többi jelentkezőknek dolgozik.

Lukács Ödön,
polgármesterhelyettes.

* **Lelkigyakorlat a munkásleányok részére.** A Kath. Nővédő egyesület (márc. 7., 8. és 9-én) csütörtök, péntek és szombaton, minden alkalommal este 7 órakor a Szent-László plebánia templomban lelkigyakorlatot rendez a munkásleányok, gyárleányok és szolgálatban levő leányok részére. A háziasszonyokat és munkaadókat tisztelettel kéri a Kath. Nővédő Egyesület, hogy sziveskedjenek az alkalmazottaikat a lelkigyakorlatra elbocsájtani. A lelkigyakorlatok célja több erkölcsöt, több telkinemességet, több lelkiismeretséget bevinni a munkásleányok lelkébe.

HÍREK

* **Haza Breszt-Litovszkából.** Bécsi tudósítónk jelenti, hogy a breszt litovszki küldöttség ma Mérey Cajetán vezetésével visszaérkezett.

* **Wekerle Bukarestben.** Bécsi tudósítónk jelenti, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök Bukarestbe utazik, hogy Magyarországot képviselje az oláh békekötésnél.

* **Behívják a segédszolgálatosokat.** Bécsi tudósítónk jelenti, hogy a *Zeit* szerint a legközelebbi napokban behívják a népfölkelési szemléken fegyver nélküli segédszolgálatra alkalmazhatónak talált hadköteleseket.

* **Szterényi miniszter köszönete az ipartestülethez.** A nagyváradai ipartestület Szterényi József kereskedelmi minisztert kinevezése alkalmából üdvözölte. Szterényi József miniszter most válaszolt az üdvözlésre a következő levélben:

A t. Ipartestületnek, mint iparhatóságnak, Nagyvárad. A t. Ipartestület szíves volt kereskedelemügyi miniszterré történt kinevezésem alkalmából a testületben egyesült kisiparosok nevében szívesen üdvözölni. Belső köszönettel vettem ezt a szíves üdvözlést annak a munkának elismerése gyanánt, melyet a múltban kisiparunk fejlesztése érdekében kifejtettem. A kisipar jelentőségét teljes mértékben átérzve, szorgalmaztam a múltban annak segítését és fejlesztését, mert kisiparunk nemcsak termelési, hanem jelentős szociális és nemzeti tényezőt képez, amelynek fenntartása és megerősítése ehhez képest elsőrendű államérdek. Kormányzati feladatomul tehát a kereskedelmi tárca élén kisiparunknak erőteljesebb fejlesztését is tekintem, hogy ezt a nagy társadalmi osztályt, amelyet kisiparosságunk képez, gazdaságilag megerősítve, polgári feladatainak teljesítésére képesebbé tegyük. Fogadják kérem őszinte köszönetemet szíves üdvözlétekért, mellyel maradok kiváló tisztelettel Szterényi.

* **A királyi pár családi örömei előtt.** Bécsi tudósítónk jelenti: A királyi pár újból családi örömei előtt van. Ősi szokás szerint a helyőrségek elkészültek, hogy fiú születése esetén 100, leány gyermek születése esetén pedig 21 ágyulövessel jelentik be az örvendetes eseményt a közönségnek.

* **A Kath. Kör vetítő estélye.** Dr Szabó Vendel i. e. tanár tartott előadást tegnap délután a Kath. Kör vetítő estélyén. Zimmer Ernő harctéri festményeit mutatta be remek színes vetített képekben. Zimmer Ernő résztvett a harcokban az összes harctereken a háború kezdete óta s megdöbbentő realizmussal szemlélteti festményein a legádázabb küzdelmeket, a csaták legreimesebb jeleneteit. A flandriai küzdőtéréről és az orosz harctérről láttunk gyönyörű képeket, égő városok lángja, véres rohamok mindenütt. A kiváló előadó nagy érdeklődést keltve ismertette a bemutatott harcok történetét. Előadását a nagy közönség tetszéssel hallgatta s végül melegen megtapsolta.

* **Uj honvéd hadnagyok.** A király a 4. ik honvédszázalagezredben Bedő Andor, Tusjár György, Nyugró János, Hegyi Ernő, Lukodi Imre, Farkas Károly, Bozsik István, Sz. Kocsis János, Klein Géza, Varga Béla és Szabó Ernő zászlósokat hadnagyokká nevezte ki.

* **Uj címzetes államtitkárok.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Follért Károly p. és t. vezérigazgatónak és Szüry Dénes min. tanácsosnak az államtitkári címet adományozta.

* **Lemondott az oláh király?** Bécsi tudósítónk jelenti, hogy a képviselőház folyosóján elterjedt hírek szerint *Ferdinánd oláh király lemondott.* A hirt illetékes diplomáciai körökben nem erősítették meg.

* **A Kath. Népszövetség holnapi ifjúsági mozija.** A Kath. Kör és Kath. Népszövetség legközelebbi ifjúsági mozielőadása holnap, csütörtökön lesz, melynek érdekes műsorában kerül bemutatásra a „Kocavadász” című háromfelvonásos vígjáték. A műsort még több aktuális harctéri felvétel, egy Arizna és gyönyörű tájképfelvételek egészítik ki.

Az előadás kezdete ezentúl minden alkalommal d. u. 6 óra.

A műsor a következő:

1. Messter Sascha: Háborus hiradó.
2. Halálos aggodalmak között. (Dráma.)
3. Luchon Superbagnieresig (Tájkép.)
- 4., 5. A kocavadász. (Vígjáték.)

Ezek közül a tájkép egyike a legreimebb vidék-felvételeknek, amelyben a természet kedvelői nagy örömeiket lelnek.

* **Közegészségügyi miniszterium felállítása.** Szepesvármegye feliratot intézett a kormányhoz, amelyben sürgeti, hogy külön közegészségügyi miniszteriumot állítsanak fel s ezen feliratot pártolás végett Nagyvárad városának is megküldte. A városi tanács kiadta az átiratot véleményezés végett a közegészségügyi szakszabottnáknak. Nagyvárad város közegészségügyi szakszabottnága pénteken, március 8-án délután 5 órakor tartandó ülésén tárgyalja ezt az országos jelentőségű fontos kérdést.

* **A székesegyház leszerelt orgonapipjai.** Resch Mihály székesegyházi karnagy közli velünk, hogy nem két, hanem hét métermázsánál is több ónsipot szereltek le a nagy orgonáról. A legnagyobb sip 87 kg. súlyu volt. A templom nádjában lévő orgonáról másfél mázsa ónsipot szereltek le. A fémközpont métermázsánként 150 koronát fizet a leszerelt ónsipokért.

* **Királyi biztosok a balázsfalvi érsekválasztáson.** A balázsfalvi érsek megválasztása egy egyházi és egy világi elnök jelenlétében fog megtörténni. A királyi biztosok személyére vonatkozóan már megtörtént a megállapodás: az egyházi biztos Siegescu József dr. prelátus, országgyűlési képviselő, a világi királyi biztos pedig Ugron Gábor volt belügyminiszter lesz.

* **Villamos karambol a Rákóczi-uton.** Könnyen végzetessé válható baleset érte tegnap Móricz Ernő megyei tisztiorvost. Este háromnegyed 7 óra körül a 8-as számú berkocsin hajtattott a Rákóczi-uton. Az Uri-utcanál meg akart fordulni a kocsis, amikor arra jött a 11. számú villamos, melyet Molnár János vezetett s elütötte a kocsit, mely azt 30—40 lépésre taszította maga előtt, amikor a kocsi vezető fékezett. Móricz Ernő az összeütközés pillanatában kiugrott a kocsiból s így szerencsére semmi baja nem történt. A kocsis, Pál Sándor leesett a bakról s a jobb szemén szenvedett könnyebb

sérülést, amit a helyszínen bekötöttek. A kocsiszerszámok összeszakadtak az összeütközés következtében, de a lónak nem lett különösebb baja. A karambolnak hatalmas tömeg nézője volt.

* A közterek és a parkok rendezése.
A közönség vandalizmusa és az illető városi közegek hanyagsága folytán Nagyvárad város parkjai, köztéri teljesen pusztulásnak indultak és szegénytelen állapotban vannak. Mindenütt csak a romlás, pusztulás látszik. Nagyvárad város tanácsa, illetve törvényhatósága nagyobb összeget vett fel a költségvetésbe a parkok, közterek és utcai ültetvények rendbehozására. Most, hogy jön a tavasz, itt az ideje a munkálatok megkezdésének. *Jelinek* Ferenc műkertész tegnap beadványt intézett Komlóssy József gazdasági tanácsoshoz, amelyben intézkedést kér a parkok, közterek rendbehozási munkáinak megkezdésére. A munkálatok keresztülvitelével akár öt bizzák meg, akár a munkásbizottságtól néhány hadifogoly kiadását kérje a város. Ez utóbbi esetben a fogoly munkások részére a sport-téri pavillonban gondoskodjanak lakásról és az üresen álló rendőrlépcsőházakból engedjenek át megfelelő számú ágyat és a fogoly munkások ételmezése végett a városi ételmezési ügyosztálynál lépjenek érintkezésbe. A köztereken és parkokban elhelyezett padok kijavításáról és festéséről szintén mielőbb gondoskodni kell, mert sok padot jelenlegi állapotukban nem lehet használni. — Egy másik beadványában *Jelinek* Ferenc rámutat, hogy a víz-műtelepen levő faiskolából a kiültetni való fákat rendszeresen lopják. Kéri, hogy ezen területre egy őrt alkalmazzon a város.

* A szabadságot március 11-én vonulnak be. A temesvári cs. és kir. katonai parancsnokság 12533. számú újabb távirati értesítése alapján közlöm az alábbi helyesbítést: A mögöttes országrészekből szabadságot március hó 14 (tizennégy) helyett március hó (tizenny) 11-én vonulnak be, ha szabadságuk korábban végződne. — Nagyvárad, 1918. évi március 4. *Elemér* Ferenc, katonai tanácsnok.

* A sütő iparosok figyelmébe. Felkérem testületünk kötelékébe tartozó összes sütő iparosokat, hogy a szakmát érintő fontos ügyben f. hó 6-án, azaz szerdán d. u. 5 órakor az ipartestület hivatalában teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel: *Czegléd* Jeremiás, elnök.

* A Szabadegyetem ma esti programján a kir. kath. jogakadémia tudós dékánjának, dr. *Lutter* Jánosnak nagy érdekű előadása szerepel: „Közjogi ismeretek. Állampolgári jogok és kötelességek” címmel. A mási előadást dr. *Poliska* Károly tart. hadnagy, a hadapródiskola kiváló professora: „Anthropogeografiai kérdések a háborúval kapcsolatban. Nagyhatalmi érdekeltségek a világháborúban” címmel. Az előadás fél hat órakor lesz a Katholikus Kör nagytermében.

* Öt évi börtön egy ifjunak. Egyik bíróságunknál nemrég betöréses rablásért vontak felelősségre egy ifjút. „Gyerek vagyok”, mondta, „engem nem lehet büntetni.” A bíróság öt évi börtönt mért ki rá. Most jönnek ezek a szomorú, kínos perek, a bűnöző gyerekek elzülölttségének rettentő bizonyítékai. Hol késik a gyermekrendőrség, a mely preventive működik?

* Az Urleányok Mária Kongregációja ma délután fél 5-kor a rendes helyen ülést tart.

* Felhívás a hadirokkant iparosokhoz és az iparos hadiözvegyekhez. Az Országos Hadigondozó Hivatal a hadirokkantaknak és hadiözvegyeknek különféle pénzübeli, zöldségmagvak, vetőmagvak és házi állatokkal való segélyezését rendszeresíteni akarja. Felhívom erre testületünk kötelékébe tartozó hadirokkant iparosok és az iparosok hadiözvegyeinek figyelmét azzal, hogy bővebb felvilágosításért ipartestületi hivatalunkban a hivatalos órák alatt bármikor jelentkezhetnek. Tisztelettel *Czegléd* Jeremiás elnök.

* Elveszett Rítőók Zsigmond-utcától Stepperig 4-én este 1/2 8 órakor egy szörme gallér, skongskal, hosszú, méteres elejével és 6 farkkal. Becsületes megtaláló a visszaadásánál megfelelő jutalomban részesül a kiadóhivatalban.

Azonnali belépésre ujságkihordónőket Váradolaszi, Katonaváros, Újváros és Külvárosra keres a Tiszántúl. Jelentkezők a kiadóhivatalban felvétetnek, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt.

* Ruhafesték valódi két oroszán H védjegyjű minden színben kapható. Ára 60 fillér. Viszonteladók árengedményben részesülnek. *Farkas* István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7—B.

* Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható *Farkas* István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* Pemete- és hársfamézscukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható *Németh* Pál Aranykereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

* Köhögés, hurut és rekedtség ellen biztos hatású szer a hurut-szeletke, 1 doboz ára 2 korona. Kapható *Farkas* István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* Tyukszemirtő három nap alatt elmulaszt tyukszemet, borkeményedést és szemölcsöket. Ára K 1-50. Kapható *Farkas* István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

* Egy ór felvétetik Fekete Sas részvénytársaságnál.

Megnyilt
Haltenberger Vilmos
kelmefestő és vegytisztító gyáranak második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.
Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Varrólányok és tanuló lányok
jó fizetéssel felvétetnek
Kesztenbaum Juliska
füzőszalonjában, Rákóczi-ut.

Színház.

Heti műsor:

Szerda: Hamlet.
Csütörtök: Luxemburg grófja.
Péntek: Hamlet.
Szombat délután: Vasgyáros.
Szombat este: Szultán.
Vasárnap délután: Vandergold kisasszony.
Vasárnap este: Szultán.

Hamlet, a dán királyfi

Tragédia 5 felvonásban. Irta: Shakespeare Vilmis. Felújítása a Szigligeti színházban 1918 március 6-án.

A színházi hétnak egyik legjelentősebb eseménye kétségtelenül, a ma este lezajló Shakespeare repris: Hamlet. Mint azt már leleztük, Shakespeare e klasszikus tragédiája elsőrangú előadásban kerül nálunk felújításra, hiszen kezdeményezése ez *Erdélyi* Miklós szinígazgató ama terve megvalósításának, hogy nálunk mihamarabb megteremtse a klasszikus előadásokat.

A Hamlet mai előadását a maga izmos tehetségével és értékes színpadi rutinjával Tóth Elek rendezte, aki egyszerre a klasszikus tragédiában a címszerepet játssza.

Ophélia szerepe *Hevessy* Mariskáé. A kitünőnek ígérkező előadásban *Claudius* Madas István, *Horatiót* Várad Lajos, *Polóniust* Stoll Béla, *Laertest* Békeli Lajos, *Rosenkrantzot* Tompa Béla, a két sirásót *Szigeti* Jenő és *Szabó* Gyula, *Gertrudot*, a dán királyfi édesanyját *I. Gazdy* Aranka, a színészkirályt *Bihari* Akos, a színészkirálynét pedig *Vámos* Gizi játssza.

A Szultán. Mintha elsőrangú színházi eseményről óriási és forró sikerek babérajával övezett színpadi alkotás premijeréről számolnánk be, úgy érezzük, amikor hirt adunk a Szultán vasárnap esti felújításáról. A magyar operett-irodalom egyik drágagyöngye a Szultán, primadonnaálmok nélküli való megtestesülése, harc a parádés szerepekért, amelyek lejátszása után a virágos-től, a kocsiból kifogott lovakig minden rekvizituma a közönség lobogó lelkesedésének sorompóba lépett. A Szultán reprisze a jelen operette együttes két kiváló művésznője *Sz. Zsigmond* Annát és *Kovács* Margitot hívja sorompóba régi emlékek méltó felidézésére.

URANIA mozgószínház	Szerdán Az álarcos bál Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek
APOLLÓ mozgószínház	Szerdán Átkos arany dráma 4 felv. Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek
VIGADÓ mozgószínház	Szerdán Cabiria I. Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. 1.

SZERKESZTŐI POSTA:

A vasúti árusokról szóló tegnapi cikkünkhöz felkérés folytán hozzátesszük, hogy természetesen kifogásaink csak a hatósági engedély nélkül horribilis árak mellett harcosló zugárusokra, nem pedig azokra vonatkoztak, akik hatósági engedély alapján és kellő ellenőrzés mellett folytatják az árusítást.

Nagyvárad város tanácsának katonai ügyosztálya.

4079—1918. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 48931—1918. sz. rendelete alapján közhírré teszem, hogy Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékezetű József főherceg ó cs. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25 évfordulója alkalmából s annak emlékére a m. kir. honvédség árvái részére az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül a József fiúárházban két hely kerülhet betöltés alá, amely helyekre ezennel pályázat hirdettetik.

Az árvaházba való felvétel kelleikéig igazolandó:

a) az, hogy a felvétetni kért gyermek tényleg a m. kir. honvédség kötelékébe tartozott vagy tartozó törvényes apának törvényes leszármazója;

b) a vagyontalanság;

c) félárvaéknál (akik tudniillik apátlanok vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága;

d) hogy az árva 6. életévét már betöltötte és hogy a 10-ik életévét még túl nem haladta;

e) hogy éptestű és -elméjű, a himlőn átessett vagy ellene sikerrel beoltatott.

Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivonattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és vagyontalanság közzhatalossággal hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi március 31-ig a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyújtandók be, ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ó cs. és kir. Fenségéhez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi helyek az 1917—18. tanév folyamán, esetleg a következő 1918—19. tanévre lesznek betöltendők s a felvétel vagy fel nem vételről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni.

Nagyvárad, 1918 március 2.

Eleméry Ferenc,
katonai ügyi tanácsnok.

Feketegyőrösön

(Tenke mellett) 135
kis hold szántó föld
szabad kézből eladó.

Értekezhetni az
Általános Takarékpénztárnál
Nagyvárad, Bémer-tér.

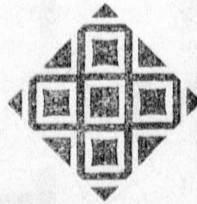
A VIGADO

mozgószínházban

ma szinre kerül:

CABIRIA

társadalmi regénya Krisztus
előtti 3-ik századból
két részben.

I. rész március 6-án és 7-én
szerdán és csütörtökön.
II. rész március 8-án és 9-én
pénteken és szombaton.

Hadapród- és felsőipariskolába
való felvételre, valamint
gimnázium, reál és polgáristákat
magánvizsgálatra
felelősséggel előkészíték.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
látást nyerhet. Guttman, Magyar-u. 9. sz.

Árjogyzék!

Porcellán mosósár, ütővel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vizes készlet csiszolt üvegből	8.-
Boros	8.-
Likör	8.-
Söröskészlet színes aranyozással	8.-
Boröskészlet színes	8.-
Vizeskészlet színes	8.-
Liköröskészlet színes	8.-
Befőtteskészlet kristály felhő	8.-
Gyűlöcs készlet kristály üvegből	8.-
Majolika fali sótartó színes	5.-
Majolika vizeskancsó színes	5.-
K-nyer kosár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	40.-
Kávéskészlet színes aranyozással	40.-
Feketes készlet színes aranyozással	30.-
Ebédőkészlet felszerelve, sz aranyozással	120.-
Hidegfevágozó készlet sz aranyozással	25.-
Mosdőkészlet színes fin. díszítéssel	30.-
Fali tűkör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pohár China ezüst foglalásban	8.-
Teás csésze szin. finom aranyozással	8.-
Kávéscsésze	8.-
Köpcscsésze	8.-
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8.-

Nipppek, Figurák, Szent Antal
szobrok, Mária szobrok, Szent-
telt víziartók, Konyhaberön-
dezési cikkek, Képek, Képek,
:: Ablak üvegezés. ::

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg
és dísz műtárgyak nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon
NAGYVÁRAD,
 Nagy Sándor-u. 1.
 Parkszálloda épületében
 Interurbán telefon:
 11-53 szám.

A Szigligeti-színház művészeteinek egyedüli fűző szállítója. — Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
• felelősséggel a Donát-féle
 ker. magántanfolyam.

1918. február 1-én kezdődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére
 gyors- és gépírásra, ker. számtanra,
 könyvvitelre.
 Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Eladó egy malomberendezés,
 ugymint malomszíták, hozzávaló szíjtárcsák, transmissiók és falitárcsák

Moskovits Adolf és Fiai
 R.-T.-nál, Nagyváradon.

Képkerevezések

a legmodernebb kivitelben minden formában és színben.

ABLAKÜVEGEZÉSEK

raktáromon lévő nagy üvegekészlet miatt olcsó árban, gyorsan készülnek. Ovál keretek nagy raktára. **Modernképkerevezési vállalatnál Rákóczi-ut 10. Nyílt üzlet, a !! Széchényivel szemben. !!**

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. hosszabb vagy rövidebb idővel való őreberaktározására megfelelőiség helek, ezeken kívül boros- és szárazpincék, istállók, kocsiszínek is állanak rendelkezésre. A beraktározott árukat tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T.
 beraktározási osztálya.
 Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.
 TELEFONSZÁM: 14-00.

Betűszedő tanulóknak
fiú és berakó tanulóknak
 leány fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
hádos, lakatos, műszerész
 ..... és bronzműves. ....

Írógép, gramofon, kerékpár és National Cassa javító. Elektrotechnikai cikkek és 1/2 Wattos Wolfram szálak Tungsten-égők állandóan raktáron.

Bubla és Tarsa.

Cégtulajdonos: Bubla József
 Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.
Szalémi, sajt, szalonna,
 kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
 kitűnő **ó-borok.**

Saját termesztésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói túró.

Telefonszám 11-49.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

A telep telefonja 614.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre izzólámpák díjmentesen házhoz szállítanak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletet szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 25 000-ig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Rövidségvetéseket díjmentesen készítünk

Fűszerelő telefonja
 55.

Fűszerelő telefonja
 55.

Vas és rézágak

afrikai és löszormatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: összehajtott ágyak eredeti gyári árakon kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558.